

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCE

OPTIMALIZACE ZDANĚNÍ FYZICKÉ OSOBY

PERSONAL INCOME TAX OPTIMIZATION

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Jan Chocholáč

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. Pavel Svirák, Dr.

BRNO 2021

Zadání bakalářské práce

Ústav: Ústav financí
Student: **Jan Chocholáč**
Studijní program: Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a daně
Vedoucí práce: **Ing. Pavel Svirák, Dr.**
Akademický rok: 2021/22

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Optimalizace zdanění fyzické osoby

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod

Vymezení problému a cíle práce

Teoretická východiska práce:

Analýza problémů a současné práce

Vlastní návrhy řešení, přínos návrhu řešení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem bakalářské práce je navrhnout metodiku při výsledném stanovení daňové povinnosti fyzické osoby, která je daňovým rezidentem České republiky a maximalizovat její čistý příjem. Při analyzování daňové optimalizace budou zvažovány

různé právní prostředky, jakými jsou např: možnosti uplatnění paušálních výdajů, možnosti uplatnění skutečných výdajů či vyměření daně paušální částkou.

Abstrakt

Tato bakalářská práce je zpracována dle platné legislativy ČR a je rozdělena do tří částí. V první části jsou teoreticky představeny základní principy zdaňování fyzické osoby; v části druhé jsou popsány různé podpůrné programy, které vznikly díky pandemii Covid-19. Závěrečná třetí část práce obsahuje aplikaci těchto teoretických poznatků na vymezenou fyzickou osobu a jsou zde uvedena také vyčíslení různých variant daňové povinnosti. Tyto varianty jsou v práci porovnávány a je vyhodnocováno, která je pro konkrétní fyzickou osobu variantou nejvýhodnější.

Abstract

This bachelor thesis is made according to the valid legislation of the Czech Republic. Bachelor thesis is divided to three parts. In the first part are theoretically described the basic principles of individual taxation. The second part describes various support programs created by the Covid-19 pandemic. In the third part theoretical findings are applied to a defined natural person. There are quantified various types of tax liability, which are compared and evaluated to find which is the most advantageous for a particular individual.

Klíčová slova

Daňová optimalizace, daň z příjmů, poplatník, dílčí základy daně

Key words

Tax optimization, income tax, taxpayer, partial tax bases

CHOCHOLÁČ, Jan. *Optimalizace zdanění fyzické osoby* [online]. Brno, 2022 [cit. 2022-04-17].
Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/143069>. Bakalářská práce.
Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí. Vedoucí práce Pavel
Svirák.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušil autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne

.....

podpis autora

Poděkování

Rád bych poděkoval panu Ing. Pavlu Svirákovi, Dr. za odborné vedení při zpracování této práce, za trpělivost, cenné rady a připomínky.

Obsah

Obsah	8
Úvod.....	11
Cíle práce	12
Metodika práce	12
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE	14
1.1 Daňový subjekt.....	14
1.2 Daňová rezidence v ČR.....	14
1.3 Daň z příjmů fyzických osob v ČR.....	15
1.4 Předmět daně z fyzických osob.....	15
1.4.1 Druhy příjmů ze závislé činnosti dle zákona o daních z příjmu.....	16
1.4.2 Příjmy ze samostatné činnosti.....	16
1.4.3 Příjmy z kapitálového majetku	18
1.4.4 Příjmy z nájmu majetku	18
1.4.5 Ostatní příjmy	19
1.5 Osvobození od daně	19
1.6 Nezdánitelné částky daně	20
1.7 Základ daně a zdaňovací období	21
1.8 Sazba daně.....	22
1.9 Slevy na dani	23

1.10	Příjmy a výdaje se spolupracující osobou	25
1.11	Daň z příjmů fyzické osoby v České republice.....	27
1.12	Paušální daň pro živnostníky s obratem do milionu od roku 2021	28
1.13	Záloha na daň z příjmů.....	29
2	Dotační programy vzhledem k pandemii Covid-19.....	31
2.1	Program Antivirus	31
2.2	Dotační program Covid 2021	32
2.3	Kompenzační bonus pro OSVČ, DPP, DPČ a společníky malých s.r.o	33
3	Analýza současného stavu	35
3.1	Vymezení fyzické osoby	35
3.2	Řešení modelového příkladu.....	37
3.2.1	Dílčí základ daně dle §6.....	37
3.2.2	Dílčí základ daně dle §7.....	37
3.2.3	Dílčí základ daně dle §8.....	45
3.2.4	Dílčí základ daně dle §9.....	45
3.2.5	Nezdanitelné části základu daně	47
3.2.6	Slevy na dani a daňová zvýhodnění.....	49
4	Vlastní návrh řešení	50
4.1	Výpočet daňové povinnosti poplatníka	50
4.1.1	Výpočet pomocí skutečných výdajů	50
4.1.2	Výpočet pomocí paušálních výdajů	52

4.1.3	Výpočet pomoci skutečných výdajů – spolupracující osoba (§7)	54
4.1.4	Výpočet pomoci paušálních výdajů – spolupracující osoba (§7)	57
4.1.5	Výpočet pomoci skutečných výdajů – spolupracující osoba (§7 a §9).....	60
4.1.6	Výpočet pomoci paušálních výdajů – spolupracující osoba (§7 a §9)	63
4.1.7	Výpočet pomoci skutečných výdajů – spolupracující osoba (§9)	66
4.1.8	Výpočet pomoci paušálních výdajů – spolupracující osoba (§9)	69
4.2	Porovnání variant	72
4.3	Zhodnocení variant.....	73
Závěr		75
Bibliografie		76
Seznam Tabulek.....		78
Seznam Obrázků		81
Použité zkratky		82

Úvod

Státy coby územní jednotky existují už od nepaměti a vykonávají různé funkce. Aby však stát mohl efektivně fungovat, potřebuje k tomu jisté prostředky – v dnešní době to jsou finanční prostředky – a ani Česká republika není výjimkou. Ta tyto prostředky získává hlavně z daní, přičemž mezi důležitý příjem do státního rozpočtu řadíme daň z příjmů fyzických osob. A právě oblastí daní z příjmů fyzických osob se bude tato bakalářská práce zabývat.

V teoretické části práce budou uvedeny pojmy, které jsou pro porozumění dané problematice a bakalářské práci zcela zásadní. Pojmy budou teoreticky popsány a vysvětleny. Tyto teoretické poznatky budou aplikovány v praktické části bakalářské práce.

V analytické části bude představen konkrétní poplatník, u něhož bude provedeno zdanění fyzických osob. Příjmy tohoto poplatníka budou pocházet ze závislé činnosti, dále se bude jednat o příjmy ze samostatné činnosti, z kapitálového majetku a z ostatních příjmů. U poplatníka budou uvedeny všechny informace pro stanovení výše daně.

V praktické části bude zvolen konkrétní poplatník (fyzická osoba), u něhož budou aplikovány stanovené pojmy s cílem dosáhnout co nejnižší daňové povinnosti, a to pomocí různých variant. Bude se jednat o porovnání využití paušálních výdajů versus výdajů skutečných.

Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je dosažení minimální daňové povinnosti fiktivní fyzické osoby pomocí nástrojů daňové optimalizace. Těmito nástroji jsou *slevy na dani, nezdanitelné položky základu daně* a možnosti *uplatnění paušálních či skutečných výdajů*. Všechny postupy budou prováděny dle platné legislativy České republiky.

Metodika práce

Pro zpracování bakalářské práce byly použity následující metody: komparace, analýza, abstrakce, konkretizace, syntéza a model.

Analýza – rozložení vjemu na jednotlivé dílčí složky, které jsou následně předmětem dalšího zkoumání s cílem dosáhnout celkovému porozumění vjemu.

Komparace – jedna z nejpoužívanějších metod v práci; umožňuje stanovit shody různých jevů a rozdíly mezi nimi.

Model – prostřednictvím formulací, tvorbou a zkoumáním jednotlivých problémů. Následně je vše přeměněno do konkrétního modelu, který je uveden do praxe. Všechny předešlé metody uvedeme v modely, které nám poskytnou celkové zdanění s jednotlivými postupy. Ty následně ukážou vhodný postup, kterým dosáhneme co nejlepšího výsledku.

V teoretické části bakalářské práce budou zkoumány poznatky formou analýzy z různých literárních zdrojů či jiných publikací zabývajících se danou problematikou. V teoretické části vysvětlíme pojmy týkající se daně fyzických osob a možnosti daňové optimalizace, které jsou ukotveny v zákoně o daních z příjmů č. 586/1992 Sb.

V analytické části bude představen fiktivní poplatník. Pomocí modelace vytvoříme zadání, v němž má tento poplatník několik druhů příjmů, a kde jej dostaneme do každodenních situací.

V praktické části bude vypočítáno několik variant optimalizace daňové povinnosti. Zde se uplatní metoda komparace, díky níž porovnáme jednotlivé varianty, a vyhodnotíme pro poplatníka nejvýhodnější variantu daňové povinnosti. Po zvolení konkrétní varianty vypracujeme daňové přiznání.

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

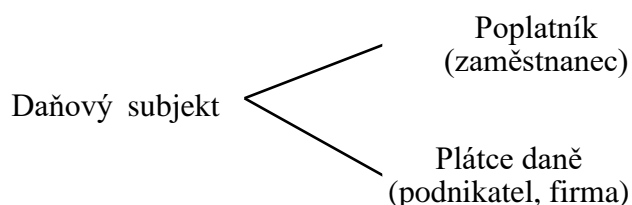
Teoretická část bakalářské práce je zaměřena na definici jednotlivých pojmů, s nimiž se většinou setkáváme při vypočtení daňové povinnosti fyzické osoby. Dále je vysvětlena problematika sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění, které mají také dopad na příjem zdaňované fyzické osoby.

1.1 Daňový subjekt

Za daňový subjekt se považuje jak poplatník, tak i plátce (viz Obrázek 1) - poplatníkem i plátcem mohou být fyzické i právnické osoby. V této bakalářské práci se budeme věnovat dani z příjmu fyzických osob. (1)

Plátce daně je takový daňový subjekt, který odvádí správci daně daň získanou od poplatníků. Vhodným příkladem může být zaměstnavatel, který odvádí za své zaměstnance daň; když však dojde ke špatnému odvedení daně, není tato daň vymáhána od zaměstnance, ale od zaměstnavatele. (1)

Poplatník je fyzická osoba, která má povinnost odvádět daň ze svých příjmů, majetků, úkonů. (1)

Obrázek 1: Rozdělení daňového subjektu (vlastní zpracování)

1.2 Daňová rezidence v ČR

Můžeme se setkat s poplatníky, kteří mají mezi svými příjmy i příjmy ze zahraničí. U těchto poplatníků je nutné rozlišit, zda jsou daňoví rezidenti, či nerezidenti. (2)

Daňovou rezidenci fyzických osob dělíme na dvě níže uvedené skupiny:

Daňoví rezidenti jsou fyzické osoby, které mají trvalé bydliště v České republice nebo se zde obvykle zdržují. Daňový rezident obvykle pobýval na území České republiky alespoň 183 dnů v kalendářním roce, ať už souvisle, nebo v několika obdobích. (2)

Daňoví nerezidenti nemohou u cizího státu – přestože pracovali na území dané země – žádat tamní slevy na dani, jako je např. sleva na děti. Většinou se jedná o případ, kdy člověk dojíždí do zaměstnání nebo za výkonem podnikatelské činnosti do cizího státu. (2)

1.3 Daň z příjmů fyzických osob v ČR

Povinnost k dani z příjmů fyzických osob je zakotvena v zákoně č. 586/1992 Sb. vydaném Ministerstvem financí. Vzhledem k jeho častým změnám budeme v této BP vycházet ze znění zákona pro rok 2021. (1)

Vybíráním a správou daně je pověřen příslušný finanční úřad, který je podřízen Ministerstvu financí. (1)

1.4 Předmět daně z fyzických osob

Všechny příjmy, které fyzická osoba má, nemusí být příjmem do základu daně; a příjem může být jak peněžní, tak i nepeněžní. Zda příjem bude součástí základu daně, či nikoliv, upravuje zákon o daních z příjmů. (3)

Celkový základ daně je tvořen celkem pěti druhy příjmů, přičemž se pro jednotlivé druhy stanovuje dílčí základ daně (zkráceně DZD) (3). Jedná se o:

- příjmy ze závislé činnosti (§6),
- příjmy ze samostatné činnosti dle §7,
- příjmy z kapitálového majetku (§8),
- příjmy z nájmu (§9),
- ostatní příjmy (§10).

1.4.1 Druhy příjmů ze závislé činnosti dle zákona o daních z příjmu

- **plnění v podobě**
 - příjem ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního poměru (nejčastější způsob je zaměstnání) nebo členského poměru a obdobného poměru
- **příjmy za práci**
 - člen družstva
 - společník společnosti s ručením omezeným
 - komanditista komanditní společnosti – (člen družstva)
- **odměny**
 - člen orgánu právnické osoby
 - likvidátor

1.4.2 Příjmy ze samostatné činnosti

Příjem ze samostatné výdělečné činnosti je:

- příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjem ze živnostenského podnikání,
- podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti ze zisku,
- příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství.

Příjmem ze samostatné činnosti, pokud tento nepatří do příjmů uvedených v § 6, je dále:

- příjem z užití průmyslového vlastnictví nebo použití tohoto vlastnictví, dále příjem z autorských práv včetně tomuto podobné (např. příjmy z literárních děl),
- příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku,
- příjem z výkonu nezávislého povolání.

Poplatník má dvě možnosti snížení základu daně, potažmo své daňové povinnosti, a to buď skutečnými výdaji, nebo paušálními výdaji. Pokud se poplatník rozhodne uplatnit skutečné výdaje, je povinen si vést evidenci o svých příjmech a výdajích (daňovou evidenci). (1)

V této evidenci musí být obsaženy:

- příjmy a výdaje pro zjištění základu daně,
- majetek a závazky, pohledávky,
- zjištění skutečného stavu zásob.

Poplatník může vést podrobnější evidenci, a tou je účetnictví, které může být vedeno dobrovolně v případě. Poplatník musí vést účetnictví, pokud jeho obrat překročí za kalendářní rok 25 mil. Kč, nebo pokud je společníkem ve společnosti. (1)

Základ daně tvoří příjmy, které se snižují o výdaje vynaložené k jejich dosažení, udržení a zajištění. Pokud poplatník nemůže prokazatelně určit své výdaje, může je uplatnit procentem neboli využít možnosti paušálních výdajů. (1)

Výše paušálních výdajů:

a) 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1 600 000 Kč,

b) 60 % z příjmů ze živnostenského podnikání; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1 200 000 Kč,

c) 30 % z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 600 000 Kč,

d) 40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti, s výjimkou příjmů podle odstavce 1 písm. d) a odstavce 6; nejvýše, kde lze nejvýše uplatnit výdaje až do částky 800 000 Kč.

Pokud se jedná o společné jmění manželů, které je zapsáno v obchodním rejstříku, kdy jeden z manželů využívá společné jmění k činnosti, pak je zde možnost uplatnit výdaje stanoveným poměrem (1).

1.4.3 Příjmy z kapitálového majetku

Do příjmů z kapitálového majetku můžeme zařadit například:

- podíly na zisku obchodní korporace nebo podílového fondu,
- podíly na zisku tichého společníka,
- úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách,
- úroky z peněžních prostředků na účtu,
- výnos z jednorázového vkladu,
- dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem,
- plnění ze soukromého životního pojištění,
- úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů nebo zápůjček, úroky z prodlení, poplatek z prodlení,
- úrokové a jiné výnosy z držby směnek,
- plnění ze zisku svěřenského fondu nebo rodinné fundace,
- rozdíl mezi vyplacenou jmenovitou hodnotou dluhopisu a emisním kurzem.

1.4.4 Příjmy z nájmu majetku

Tyto příjmy zahrnují jak příjmy z nájmu movitých věcí, tak z nemovitých věcí, či bytů, a jsou uvedeny v §6–8. (1)

Dílním základem daně jsou plynoucí příjmy snižené o skutečné výdaje, které souvisely s provozovanou činností. (1)

Pokud poplatník neuvede vyložené výdaje, může je uplatnit paušálem ve výši do 30 %, ale maximálně do částky 600 000 Kč. (1)

Pokud výdaje přesáhnou příjmy, pak rozdíl je ztráta. O tuto ztrátu lze snížit úhrn ostatních dílních základů daně (mimo závislé činnosti). (1)

1.4.5 Ostatní příjmy

Ostatní příjmy jsou předmětem daní, které nejsou zahrnuty v předchozích kategoriích 6–9 Zákona o dani z příjmů (ZDP). Podle § 10 ZDP se jedná zejména o příležitostné příjmy.

Jedná se o příležitostné příjmy (výhra v soutěži) a z příležitostných pronájmů nemovitých věcí. (1)

Některé výše uvedené příjmy mohou být zcela osvobozeny od daňové povinnosti, pokud jejich hodnota nepřekročí částku 30 000 Kč. Bezúplatné příjmy jsou osvobozeny do výše 15 000 Kč. (1)

Dle ZDP jsou následující příklady:

- ceny z veřejných soutěží,
- příjmy z převodu nemovité věci, cenného papíru a další,
- výhry z reklamních soutěží, sázek, z loterií.

1.5 Osvobození od daně

Od daně je osvobozena řada příjmů, jež jsou předmětem daně, ale nezahrnují se do základu daně a v DAP se neuvádí. Úplný výčet těchto příjmů je uveden v ustanoveních §4, §6 a §10 ZDP. (1)

Pro názornost jsou uvedeny jako příklady:

- úvěry nebo forma zápůjčky,
- příjmy z rozšíření nebo vypořádání společného jmění manželů,
- vypořádání spoluvlastnictví rozdělením věci podle velikosti spoluvlastnických podílů,
- výměny pozemků při pozemkových úpravách podle zákona, který upravuje pozemkové úpravy, ale s výjimkou části pozemku, na kterém se nachází stavba,
- částka uhrazená zdravotní pojišťovnou, když byl překročen limit na poplatky a doplatky na léčiva nebo i na potraviny, které se nacházejí ve zvláštních právních předpisech upravujících limity regulačních poplatků a doplatků na výše uvedené komodity (1),

- příjem z prodeje rodinného domu a souvisejícího pozemku, který nezahrnuje nebytový prostor (mimo garáže, sklepa či komory), pokud tyto prodávající vlastnil po dobu alespoň 2 let. (3),
- plnění z povinnosti vyživovací,
- příjmy formou stipendií ze státního rozpočtu, z vysokých škol, obcí anebo krajů,
- dávka pro osobu se zdravotním postižením, sociální služby (3).

1.6 Nezdaniitelné částky daně

Nezdaniitelné částky základu daně jsou vymezeny v § 15 ZDP.

Poplatník si může nezdaniitelné částky uplatnit v ročním zúčtování daně u zaměstnavatele nebo při podání daňového přiznání, které si zpracovává sám, nebo jež zpracovává účetní za dané zdaňovací období. Mezi nejčastěji uplatňované nezdaniitelné částky patří:

- **dar**, který byl poskytnut fyzickým osobám provozujících zdravotní služby, školy nebo ochranu opuštěným zvířatům. U darů pro právnické osoby (firmy) jsou akceptovatelnými příjemci pořadatelé veřejných sbírek (nejčastěji charita) či církve. Dále lze odečítat dar, který byl poskytnut politické straně, či politickému hnutí. Hodnota daru musí činit alespoň 1000 Kč a zároveň nesmí přesáhnout 2 % základu daně, nejvýše si však fyzická osoba může odečíst 15 % ze základu daně,
- **úroky z hypotečních úvěrů, úroky z úvěru ze stavebního spoření** si může domácnost (pokud je více osob v domácnosti, může si je uplatnit jen jeden člen domácnosti, nejde rozdělit, či nějak dělit mezi ostatní) odečíst až do výše 300 000 Kč, týká se ale jen a pouze úroků. Od **1.1.2021** dochází ke snížení možnosti odečtu od základu daně z původních **300 000 Kč** na **150 000 Kč**, ale pouze **u nových smluv** (4),
- **příspěvky na penzijní připojištění** – zde je maximální výše 24 000 Kč, ale pouze pokud je na účet penzijního připojištění odvedeno minimálně 36 000 Kč. Poplatník je povinen doložit ke svému daňovému přiznání potvrzení od finanční

společnosti, u které je účet na penzijní připojištění zřízen (banka, pojišťovna, investiční fondy),

- **životní připojištění** – zde si lze odečíst až 24 000 Kč a poplatník je povinen doložit ke svému daňovému priznání potvrzení od pojišťovny, u které je účet zřízen, a informaci, jaká částka byla na toto připojištění za rok odvedena,
- **odpočet za odborové příspěvky** – až do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, ale maximálně do částky 3000 Kč. Jedná se o příspěvky k odborové organizaci,
- **odpočet na vzdělání** – může být až do výše 10 000 Kč. Spadají sem kurzy nebo školení. U lidí se zdravotním postižením se tato částka zvyšuje až na 13 000 Kč, u lidí s těžkým hendikepem dokonce až na 15 000 Kč (5),
- **darování krve** – poplatník si může od základu daně maximálně odečíst 3000 Kč,
- **darování orgánů** – poplatník si může od základu daně maximálně odečíst 20 000 Kč.

Základ daně si lze snížit o odečitatelné položky daně:

U fyzické osoby je to daňová ztráta, kterou si může poplatník odečíst od základu daně, ale tato ztráta musela vzniknout nejpozději v předešlých pěti zdaňovacích obdobích. U fyzické osoby se jedná o součet dílčích základů daně dle § 7 až 10, je-li takový součet záporný. (6)

1.7 Základ daně a zdaňovací období

Základ daně je součtem dílčích základů daně (§6–10), které plynuly poplatníkovi během zdaňovacího období (uvedeno v Tabulka 1).

Daň z příjmů fyzických osob
Předmět daně nezahrnuje vyňaté příjmy
- osvobození od daně
- výdaje daňově uznatelné
= základ daně
- odpočty
x sazba daně
+ solidární zvýšení daně
- slevy na dani
= daň

Tabulka 1: Konstrukce daně z příjmů FO (převzato a upraveno z (6))

Zdaňovacím obdobím u fyzických osob je vždy kalendářní rok. (5)

Ocenění příjmů je nejjednodušší u peněžitých příjmů, které by měly vyjadřovat ceny v běžných obchodních vztazích mezi nezávislými subjekty (typicky akcie, cenné papíry, podíl na zisku aj.).

U ocenění nastává problém u nepeněžitých příjmů, kdy si dle legislativy příjmy oceňuje každý poplatník sám, což pro něj může znamenat daňové riziko a pro státní správu vyšší výdaje. Zde pak vzniká prostor pro obcházení zákona – z toho důvodu se v některých státech tyto příjmy buď nepodrobují dani, anebo případně jen omezeně. (7)

1.8 Sazba daně

Daň je v České republice vypočtena od základu daně, který je snížen o nezdanitelné položky a o odečitatelné položky. Základ daně se zaokrouhluje na celé 100 Kč dolů, a sazba je 15 % jak pro příjmy ze závislé činnosti, tak pro příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, příjmy z pronájmu i pro ostatní příjmy.

Solidární daň se odvádí za určitých podmínek – například když roční úhrn příjmů za rok nepřesáhl 1 701 168 Kč, což činí měsíčně 141 764 Kč.

Příklad:

Když poplatník za rok vydělá 2 000 000 Kč, tak z 1 701 168 Kč zaplatí 15 % daň a ze zbylých 298 932 bude výše daně 23 %.

Může nastat situace, že poplatník měl určitý měsíc příjmy vyšší než 141 764 Kč, avšak celkový základ daně nebude vyšší než 1 701 168 Kč. Bude tedy platit solidární daň **pouze ten měsíc, kdy poplatník překročil příjmy ve výši 141 764 Kč.**

Solidární daň se nedotýká tzv. pasivních příjmů, kam můžeme zařadit příjmy z pronájmu nemovitostí a kapitálového majetku; tyto hodnoty však nesmí přesáhnout měsíčně 48x násobek průměrné mzdy. (8)

1.9 Slevy na dani

Slevy na dani se odečítají od základní částky vypočtené daně a můžeme je dělit podle různých kritérií. Význam slev se od roku 2006 radikálně změnil – v tom roce totiž byly standardní absolutní slevy, které se obecně využívají v členských státech Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), nahrazeny standardními odpočty od základu daně. Od roku 2008, kdy byla zrušená progresivní nominální sazba daně, převzaly slevy hlavní roli v progresivitě daně z příjmů fyzických osob.

Standardní slevy lze rozdělit do dvou skupin, a to na slevy, jež poplatník uplatňuje sám na sebe, a na slevy týkající se vyživovaných osob.

Sleva na poplatníka byla v roce 2021 navýšena na hodnotu 2320 Kč měsíčně (27 840 Kč ročně) z původních 2070 Kč (24 840 Kč za rok). Jedná se o základní daňovou slevu, kterou může využít jak zaměstnanec, tak i osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ).

Sleva na invaliditu (uvedeno v Tabulka 2) je jedním ze způsobů, jak dosáhnout zohlednění sociální situace – sleva na invaliditu totiž podporuje soběstačnost

handicapované osoby. Její výše je diferencována podle míry zdravotního pojištění a dělí se do tří stupňů.

Slevy na invaliditu	
1. stupeň	2520 Kč
2. stupeň	2520 Kč
3. stupeň	5040 Kč

Tabulka 2: Slevy na invaliditu (převzato z (6))

Sleva pro studenty je určena poplatníkům, kteří se připravují na své budoucí povolání, a je ve výši 4020 Kč za rok. Tato sleva však neplatí pro všechny studenty, netýká se třeba studentů kombinovaného studia (dálkového), dále studentů starších 26 let – ovšem s výjimkou studentů doktorských studijních programů, kteří mají tuto hranici posunutou až do 28 let. Tento typ slevy není v ostatních zemích příliš používán, spíše bývá sleva vázaná na věk než na podmínku studia. Sleva pro studenty neplatí v případě, že – jak již bylo zmíněno – student studuje prezenční studium a vykonává přitom hlavní samostatnou výdělečnou činnost.

Sleva na manžela/ku se může uplatnit, pokud započtené příjmy druhého z manželů nejsou vyšší než 68 000 Kč za kalendářní rok. Výše této slevy je 24 840 Kč.

Sleva na dítě (uvedeno v Tabulka 3) je určena pro jednoho z poplatníků žijících ve společné domácnosti s dítětem (pouze jeden rodič může slevu uplatnit). Dítětem pro tento případ rozumíme nezaopatřené dítě, nezletilé dítě a dále dítě do 26 let věku, které nepobírá invalidní důchod a zároveň se připravuje na své budoucí povolání neboli laicky řečeno je studentem a splňuje podmínky pro slevu na studenta. (5)

Slevy na dítě	
1. dítě	15 204 Kč
2. dítě	22 320 Kč
3 a další děti v domácnosti	27 840 Kč

Tabulka 3: Slevy na dítě (převzato z (13))

1.10 Příjmy a výdaje se spolupracující osobou

Jedním ze způsobů, jak si snížit daňovou povinnost, je využít možnosti uvedené v § 13 – Příjmy a výdaje spolupracujících osob. Možností poplatníka je rozdělit si se spolupracující osobou příjmy a výdaje, které byly vynaloženy k jejich dosažení, zajištění či udržení samostatné činnosti mezi sebe a spolupracující osobu. Výjimkou je podíl společníka ve veřejné obchodní nebo komanditní společnosti; a podíl příjmů a výdajů musí být ve stejném poměru.

Do spolupracujících osob podle tohoto zákona patří:

- **spolupracující manžel/ka** – platí to i u registrovaných partnerství, kdy partner je stejného pohlaví,
- **spolupracující osoba žijící s poplatníkem ve společné hospodařící domácnosti** – např: přítel/kyně,
- **člen rodiny, který se účastní provozu rodinného závodu** – definicí rodinného závodu je podnik, ve kterém pracují společně manželé nebo jeden z manželů; do této podmínky můžeme zahrnout i rodinné příslušníky až do třetího stupně nebo osoby až do druhého stupně sešvagřené; rodinní příslušníci mohou vlastnit rodinný závod.

Nutnou podmínkou toho, aby se osoba stala osobou spolupracující, je její aktivní podílení se na podnikatelské činnosti poplatníka.

Spolupracující osoba byla zavedena hlavně kvůli tomu, že zákoník práce neumožňuje zaměstnat manželku či partnera stejného pohlaví. Poplatník si musí dát

pozor, protože pokud status spolupracující osoby (stejného pohlaví) vznikl před konáním svatby, zaniká tento status dnem konání svatby.

Společné podnikání manželů není nijak omezeno, jenom musí být splněna podmínka, aby byli oba OSVČ nebo oba členy orgánu právnické osoby.

Poplatník může na spolupracující osobu převést příjmy ze živnostenského či jiného podnikání, k němuž je nezbytné vlastnit podnikatelské oprávnění; příjmy ze zemědělského podnikání, příjmy z práv průmyslových, z práv autorských, příjmy z nájmu nezařazeného do obchodního majetku.

Spolupracující osoba je osoba považována za OSVČ, na druhou stranu tato osoba **nepotřebuje vlastní živnostenské či jiné oprávnění**. Spolupracující osoba odvádí zdravotní a sociální pojištění z poměrné částky převedených příjmů od podnikatele. Spolupracující osoba není nový právní subjekt, obě strany totiž vystupují jen jako původní podnikatel.

Na koho nelze převádět příjmy mimo už dříve uvedených podmínek:

- na osobu, která nemá dokončenou školní docházku,
- na osobu, na kterou poplatník čerpá daňové zvýhodnění (manželka, dítě atd.),
- na zemřelého,
- na poplatníka, jehož daň je rovna dani paušální.

Příjmy, které nelze převést na spolupracující osobu, pocházejí ze závislé činnosti dle § 6, z kapitálového příjmu dle § 8, z nájmu § 9 či majetku, který není zahrnut v obchodním majetku.

Pokud poplatník hodlá využít možnosti využití spolupracující osoby, musí o tom informovat finanční úřad, okresní správu sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovnu. Následně se spolupracující osoba musí zaregistrovat na finanční úřad a bude

jí přiděleno její DIČ. Na zdravotní a sociální pojištění následně bude institucí přidělen variabilní symbol pro placení záloh.

Zákon stanoví horní hranici převáděných příjmů. Podíl příjmů a výdajů nesmí přesáhnout 30 % a zároveň příjmy přesahující výdaje nesmí přesáhnout za celé zdaňovací období 180 000 Kč; za každý započatý měsíc 15 000 Kč. Je-li spolupracující osobou manžel/ka, či registrovaný partner/ka, limity se liší.

- Podíl příjmů přesahujících výdaje nesmí přesáhnout 540 000 Kč za zdaňovací období a maximálně 45 000 Kč za každý měsíc spolupráce.

- Podíl příjmů a výdajů nesmí činit více než 50 %.

Pokud poplatník v daňovém priznání využívá slevy na manžela/ku, nemůže zároveň převést část svých příjmů či výdajů.

Nevýhoda pro spolupracující osobu je, že musí platit měsíční zálohy na zdravotní a sociální pojištění, pokud je tato činnost její hlavní výdělečnou činností.

Spolupracující osoba je povinna podávat přehled o příjmech a výdajích, tedy podat daňové priznání; pokud úhrn jejích příjmů z této činnosti nepřesáhl 83 603 Kč, je spolupracující osoba odpuštěno placení sociálního pojištění a následně placení záloh.
(9)

1.11 Daň z příjmů fyzické osoby v České republice

U zaměstnance podávajícího daňové priznání je klíčové nechat si od všech svých zaměstnavatelů vystavit potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti, sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění. Dále musí takový zaměstnanec doložit podklady k odpočtům a slevám, z čehož se následně sestaví daňové priznání. Toto priznání závěrem poplatník podá příslušnému správci daně.

Pokud poplatník pobíral mzdu od jednoho nebo více plátců postupně, může požádat o provedení ročního zúčtování záloh u posledního zaměstnavatele, a to do 15. února po uplynutí zdaňovacího období. (10)

K další povinnosti poplatníka se řadí odvody sociálního a zdravotního pojištění. Z hrubé mzdy zaměstnance zaměstnavatel strhává 6,5 % na sociální pojištění a 4,5 % na zdravotní pojištění. (11)

Tato problematika je velmi obsáhlá a úplně se nevztahuje k tématu práce, proto nebude v textu více rozvíjena.

1.12 Paušální daň pro živnostníky s obratem do milionu od roku 2021

Kvůli pandemii Covid-19 se vláda ČR rozhodla pomoci menším živnostníkům tím, že ke stávajícím možnostem zdanění přidala ještě jednu možnost – paušální daň pro živnostníky.

Hlavní výhodou této možnosti spočívá v tom, že v jedné platbě je obsažen jak odvod zdravotního a sociálního pojištění, tak i daň z příjmů.

Pro rok 2021 byla stanovena Ministerstvem financí a schválena vládou paušální daň ve výši 5469 Kč:

- zdravotní pojištění 2393 Kč
- sociální pojištění 2976 Kč
- daň z příjmů 100 Kč

Dohromady poplatník odvede 65 628 Kč bez ohledu na to, jak vysoké měl příjmy.

Podmínky pro uplatnění:

- poplatník není plátcem DPH,
- poplatník nevykonává pozici společníka veřejné obchodní společnosti, či komplementáře v komanditní společnosti,
- poplatník není dlužníkem a nebylo proti němu zahájeno insolvenční řízení,

- příjmy poplatníka se nesmí skládat ze závislé činnosti; výjimkou jsou příjmy z dohody o provedení práce (DPP), které však nesmí přesáhnout 10 000 Kč; a z dohody o provedení činnosti (DPČ) do 3500 Kč.

Paušální daň je vždy splatná k 20. dni v příslušném kalendářním měsíci. (2)

1.13 Záloha na daň z příjmů

Tato kapitola byla převzata a upravena z (12).

Výše zálohy a její četnost se odvozuje od známé daňové povinnosti, která byla vyměřena finančním úřadem na základě posledního daňového přiznání.

Povinnost placení záloh je upravena v zákoně § 38a Zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb.

Zálohové období je časový interval, ve kterém se určují zálohy podle daňové povinnosti, a může být kratší než zdaňovací období (čtvrtletní, pololetní).

Po zpracování daňového přiznání a zjištění vzniku záloh oznámí finanční úřad tuto skutečnost poplatníkovi formou dopisu, kde správce daně uvede:

- důvod, proč vznikla záloha (většinou proto, že je daň vyšší než 30 000 Kč),
- stanovení frekvence placení (pololetní, čtvrtletní) a splatnost,
- výši zálohy,
- číslo bankovního účtu pro odeslání dané částky.

Stanovení frekvence placení:

Pololetně: když je daňová povinnost vyšší než 30 000 Kč, ale zároveň nižší než 150 000 Kč. Výše zálohy je ve 40 % z poslední daně z příjmů.

Čtvrtletně: když je daňová povinnost vyšší než 30 000 Kč, a zároveň vyšší než 150 000 Kč. Výše zálohy je 25 % z poslední daně z příjmů.

Ne vždy je poplatník povinen po podání daňového přiznání uhradit zálohy na další zdaňovací období, například pokud:

- má nízkou daňovou povinnost (jeho daňová povinnost nepřesáhla 30 000 Kč),

- poplatník má kombinované příjmy ze závislé činnosti, kdy ze základu do 15 % tvoří příjmy ze samostatné a ze samostatné činnosti,

- poplatník podniká prvním rokem – není z čeho mu zálohy vyměřit.

2 Dotační programy vzhledem k pandemii Covid-19

Příchod pandemie Covid-19 v roce 2020 zasáhl každého z nás, a to nejen v rámci různých opatření, jejichž cílem bylo zamezit šíření nemoci. Ovlivněno je od té doby také hospodaření daňových subjektů, přičemž některé nemohly pokračovat ve své činnosti. Následkem toho došlo u některých subjektů k pozastavení činnosti, horším scénářem byl jejich krach.

Na tuto situaci se snažily reagovat vlády různými podpůrnými prostředky s cílem pomoci postiženým a snížit dopady krize. Česká vláda reagovala určitým způsobem – připravila různé programy a dotace, které budou blíže představeny v této kapitole.

Programy a dotace použité v modelovém příkladu budou podrobněji popsány v praktické části.

2.1 Program Antivirus

Vláda České republiky spustila tento program 6. dubna 2020. Antivirus si kladl za cíl kompenzovat firmám prostředky vynaložené na vyplácení mezd. V momentě, kdy došlo k omezení činnosti firem, by totiž v některých případech mohlo dojít k propouštění zaměstnanců dotčených společností.

Program Antivirus se dělí na dva programy:

Režim A, který je prodloužený do konce února 2022. Tento režim je určený pro případy, kdy je zaměstnancům nařízena karanténa nebo izolace z důvodu onemocnění COVID-19, tudíž nemohou vykonávat svoji pracovní náplň.

Celková výše kompenzace je stanovena na 80 % uznatelných nákladů (náhrada mzdy vyplacená zaměstnanci + odpovídající výše zákonných odvodů), maximálně však 39 000 Kč na zaměstnance na jeden kalendářní měsíc probíhající karantény. Zaměstnanec je na překážkách a dostává náhradu mzdy ve výši 60 % průměrného výdělku.

Režimu B je druhý program, který fungoval do konce února 2022 jako program A. Cílem režimu je ulevit firmám, jež musely omezit svoji činnost kvůli výraznému množství zaměstnanců na ošetřovně nebo v karanténě. Pod tímto pojmem si můžeme představit základní suroviny nebo nedostatek určitých komponent např: nedostatek čipů v automobilovém průmyslu, kdy závody jsou nuceny zastavit výrobu z důvodu pandemie, omezená poptávka po službách či produktech firmy (např: oblast gastronomie, kina, wellness, lázní atd).

Dokonce docházelo k případům, kdy firma byla nucena nedokončené výrobky zlikvidovat (např: Škoda auto musela zlikvidovat část nedokončených vozů, protože kvůli pandemii Covid-19 byl nedostatek čipů potřebných ve výrobě vozů).

Výše příspěvku z režimu B je 60 % vyplacené náhrady mzdy včetně pojistného, maximálně 29 000 Kč měsíčně na zaměstnance. Zaměstnanec zůstává doma na překážkách (z důvodu překážky v práci) a dostává náhradu mzdy:

- 100 % průměrného výdělku, pokud nastanou problémy na straně zaměstnavatele, např: pokud je nařízena karanténa ve firmě, či kvůli péči o dítě významné části zaměstnanců, minimálně alespoň 30 %, a když firma musela následně omezit provoz;
- 80 % průměrného výdělku při omezení dostupnosti vstupů (surovin, výrobků, služeb) nezbytných k činnosti;
- 60 % průměrného výdělku při omezení poptávky po odvětví služeb, výrobků či jiných produktech firmy. (13)

2.2 Dotační program Covid 2021

Základní úlohou tohoto programu bylo udržet podnikatelské činnosti a pokrýt např: osobní náklady, náklady na materiál, služby (dokonce i leasing), odpisy, splátky úvěrů či režijních nákladů.

Tento typ programu byl aktivní od 11. ledna do 9. května 2021, uznatelné náklady byly od února 2020 do 9. května 2021, a program se vztahoval na každého zaměstnance v rozhodných obdobích dle č. 586/1192.

Na každého zaměstnance byla výše dotace 500 Kč (hlavní pracovní poměr), a program bylo možné kombinovat s programem Antivirus, avšak už ne s kompenzačním bonusem.

Kdy má žadatel nárok:

- pokud poklesly tržby oproti srovnávacímu období minimálně o 50 % (srovnávací období buď 1.1.2019 až 31.3.2019, anebo 1.1.2021 až 31.3.2021, žadatel si mohl zvolit srovnávací období),

- musí mít alespoň 1 zaměstnance.

Nově od 1. listopadu do 31. prosince 2021 je program obnoven s novými parametry, kdy se změnila částka z 500 Kč na 300 Kč. (14)

2.3 Kompenzační bonus pro OSVČ, DPP, DPČ a společníky malých s.r.o

Tento program je zamýšlen pro širší oblast obyvatel než předešlé programy, protože se vztahuje i na poplatníky zaměstnance.

Jejich pokles tržeb musí být minimálně 30 % ve srovnávacím období.

Srovnávací období je červen až říjen roku 2021, kde si žadatel po 3 měsíce dle vlastního zvážení zprůměruje tržby a porovná je s tržbami za prosinec 2021. Pokud následně zaznamená pokles v tržbách, smí požádat o tento kompenzační bonus.

Výjimka je u sezonních živnostníků (provozovatelé skiareálů), kdy je jejich srovnávací obdobím listopad 2019 až březen 2021. V tomto období si opět zvolí 3 měsíce, zprůměrují tržby a porovnají je s prosincem 2021.

Momentálně je kompenzační bonus vypsán na období od 22.11.2021 do 31.12.2021.

Kdo může žádat:

- živnostníci,
- společníci malých firem (firma musí mít obrat minimálně 120 000 Kč za rok),
- zaměstnanci (DPP/DPČ),
- osoba pobírající ošetřovné na dítě z důvodu uzavření školy kvůli restrikcím Covid-19.

Program lze kombinovat, pokud bude spuštěn program Antivirus B.

Výše podpory je na živnostníka a společníka 1000 Kč, u zaměstnanců na DPP, DPČ je 500 Kč. (15)

3 Analýza současného stavu

3.1 Vymezení fyzické osoby

Modelová fyzická osoba, pan Jan Novák:

- datum narození: 15. dubna 1980
- bydliště: Brněnská 1852, Dolní Loučky 594 55
- manželka Alžběta Nováková
- 3 děti: Aleš, Jan, Marie

Rodina žije ve společné domácnosti. Manželka Alžběta je na mateřské dovolené a stará se o dceru Marii, která se narodila 31.10.2020. Prostřední dítě Jan se narodil 25.08.2012 a navštěvuje základní školu v Tišnově. Nejstarší Aleš se narodil 7.11.2002 a studuje na vysoké škole v Brně. Pan Novák si uplatňuje na všechny 3 děti daňové zvýhodnění. Za umístění dítěte do školního zařízení pan Novák uhradil 4500 Kč.

Pan Novák byl v roce 2021 zaměstnaný na hlavní pracovní poměr ve firmě Elektro s.r.o. jako účetní. Celkové příjmy, které získal z tohoto pracovního poměru, činily 300 000 Kč. Ve firmě podepsal prohlášení poplatníka k dani fyzických osob. Pan Novák si v roce 2022 vyžádal od zaměstnavatele potvrzení o zdanitelných příjmech, sražených zálohách na daň z příjmu, daňovém zvýhodnění za rok 2021.

Ke svému hlavnímu pracovnímu poměru pan Novák pracoval po celý rok na dohodu o provedení práce ve firmě Autodrom Brno, kde pracoval jako traťový maršál. U tohoto zaměstnavatele nepodepsal prohlášení k dani z příjmu fyzických osob. Celková výše příjmů z tohoto pracovního vztahu činila 85 000 Kč. I tady si vyžádal od zaměstnavatele potvrzení o zdanitelných příjmech, sražené dani vybírané zvláštní sazbou daně.

Pan Novák ještě o víkendech provozuje ve své dílně malý autoservis, ten je na živnost, která je upravována dle 455/1991 Sb. - jedná se o živnost ohlašovací řemeslnou. Toto oprávnění získal na základě výučního listu, který si dodělal po vysoké

škole v roce 2002. S touto činností měl skutečné výdaje 100 000 Kč, výše příjmů z této činnosti činila 250 000 Kč. K provozu této činnosti si pořídil nový automobil Dacia Dokker v hodnotě 340 000 Kč, vložil jej do obchodního majetku a začal jej odepisovat.

Od začátku má pan Novák založený podnikatelský účet u ČSOB. Za rok 2021 byla výše úroků na tomto účtu 1012 Kč.

Pan Novák v roce 2021 pronajímal 1/3 svého domu, kde původně bydlela jeho maminka – tato činnost mu vynesla příjem 100 000 Kč. Vzhledem ke stáří domu však byly nutné opravy pronajímané části domu, jejíž výše se vyšplhala na částku 48 000 Kč.

Pan Novák platí za dům, ve kterém bydlí, tedy splňuje podmínku bytové potřeby. Z banky za rok 2021 obdržel potvrzení o zaplacených úrocích z úvěru, jejichž výše za rok 2021 činila 48 500 Kč.

Společně s úvěrem na bydlení má pan Novák uzavřené investiční životní pojištění, kde měsíční platba činila 1560 Kč.

Pan Novák je dlouholetým dárce krev a ani tento rok nebyl výjimkou. Letos daroval krev ve fakultní nemocnici U Svaté Anny. Od nemocnice dostal potvrzení o darování krve a informaci o obdržení 1500 Kč za toto darování.

Pan Novák daroval peníze, které získal darováním krve nemocnici, a ještě přidal ze svého dalších 3500 Kč, tedy celková výše daru byla 5000 Kč.

Pan Novák zaplatil odborový příspěvek, jehož výše činila 4500 Kč.

Pan Novák uposlechl v roce 2021 doporučení svého osobního bankéře a uzavřel u ČSOB penzijní společnosti doplňkové penzijní připojištění, na které zasílal 2500 Kč měsíčně. Smlouvu uzavřel 1.3.2021.

3.2 Řešení modelového příkladu

3.2.1 Dílčí základ daně dle §6

Do základu daně dle §6 (Tabulka 4) jsou zahrnuty příjmy ze závislé činnosti (příjmy ze zaměstnání (hrubá mzda, dohody o provedení práce či dohody o pracovní činnosti).

	Částka
Ze závislé činnosti (Elektro s.r.o.)	500 000 Kč
Sociální pojištění (hrazeno Elektro s.r.o.)	74 400 Kč
Zdravotní pojištění (hrazeno Elektro s.r.o.)	27 000 Kč
Dohoda o provedení práce (Autodrom Brno)	85 000 Kč
Celkem základ daně dle §6	686 400 Kč

Tabulka 4: Příjmy dle §6 (vlastní zpracování)

3.2.2 Dílčí základ daně dle §7

Pan Novák si vedl daňovou evidenci v programu Pohoda.

Následující Tabulka 5 zobrazuje příjmy a skutečné výdaje pana Nováka za rok 2021 ve zjednodušené formě.

Příjmy a skutečné výdaje	
Příjmy	Částka
Za poskytnutí servisních prací	450 000 Kč
Celkem	450 000 Kč
Výdaje	Částka
Nákup materiálu	70 000 Kč
Ostatní provozní výdaje (PHM, nářadí atd.)	30 000 Kč
Celkem	100 000 Kč
Dílčí základ daně §7	350 000 Kč

Tabulka 5: Příjmy a skutečné výdaje dle §7 (vlastní zpracování)

Díky spolupracující osobě, kterou je v našem případě manželka, budou poníženy o 50 % prvně příjmy a pak výdaje. Je možnost stanovení nového základu daně (viz Tabulka 6).

Příjmy se spolupracující osobou a skutečné výdaje	
	Částka
Příjmy	225 000 Kč
Celkem	225 000 Kč
Výdaje	50 000 Kč
Celkem	50 000 Kč
Dílčí základ daně §7	175 000 Kč

Tabulka 6: Příjmy se spolupracující osobou a skutečné výdaje (vlastní zpracování)

Následující Tabulka 7 zobrazuje příjmy a paušální výdaje pana Nováka za rok 2021 ve zjednodušené formě.

Příjmy a paušální výdaje	
	Částka
Příjmy	
Za poskytnutí servisních prací	450 000 Kč
Celkem	450 000 Kč
Výdaje (60 %)	270 000 Kč
Celkem	270 000 Kč
Dílčí základ daně §7	180 000 Kč

Tabulka 7: Příjmy a paušální výdaje dle §7 (vlastní zpracování)

Stejně jak u skutečných výdajů je i zde možnost využít spolupracující osoby (Tabulka 8).

Příjmy se spolupracující osobou a paušální výdaje	
	Částka
Příjmy	225 000 Kč
Celkem	225 000 Kč
Výdaje (60 %)	135 000 Kč
Celkem	90 000 Kč
Dílčí základ daně §7	90 000 Kč

Tabulka 8: Příjmy se spolupracující osobou a paušální výdaje (vlastní zpracování)

Práce automechanika se klasifikuje jako ostatní živnosti, tedy pro výpočet budeme počítat paušál v hodnotě 60 %; výdaje však nesmí být větší než 1 200 000 Kč. Tuto podmínku pan Novák splňuje a může si tedy odečíst plnou výši.

Dle výpočtů bude pro pana Nováka daňově výhodnější si uplatnit paušální výdaje.

Odpisy:

Pan Novák si může zvolit u nakoupeného automobilu dva typy odpisů, a to zrychlený či rovnoměrný. Automobil je zařazen do druhé odpisové skupiny, kdy se obchodní majetek odepisuje v horizontu 5 let. V následujících výpočtech si ukážeme hodnoty odpisů v jednotlivých letech a u obou variant.

1) Zrychlený odpis

$$\text{1. rok odepisování} = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{koeficient v prvním roce odepisování}}$$

$$\text{1. rok odepisování} = \frac{340\,000}{5} = 68\,000 \text{ Kč}$$

Z výpočtu vyplývá, že pan Novák může v prvním roce, tedy v roce 2021, uplatnit výši odpisů 68 000 Kč. Oprávky jsou jako součet odpisů. Zůstatková cena automobilu bude $340\,000 - 68\,000 = 272\,000$ Kč.

$$\text{2. rok odepisování} = \frac{(2 * \text{Zůstatková cena})}{\text{koeficient} - \text{počet odepisovaných let}}$$

$$\text{2. rok odepisování} = \frac{(2 * 272\,000)}{6-1} = \frac{544\,000}{5} = 108\,800 \text{ Kč}$$

Z výpočtu vyplývá, že si pan Novák bude moci ve druhé roce, tedy v roce 2022, uplatnit výši odpisů 108 800 Kč. Zůstatková cena bude $272\,000 - 108\,800 = 163\,200$ Kč.

$$\text{3.rok odepisování} = \frac{(2 * \text{Zůstatková cena})}{\text{koeficient-počet odepisovaných let}}$$

$$\text{3.rok odepisování} = \frac{(2 * 163\,200)}{6-2} = \frac{326\,400}{4} = 81\,600 \text{ Kč}$$

Z výpočtu vychází, že si pan Novák bude moci ve třetím roce, tedy v roce 2023, uplatnit výši odpisů 81 600 Kč. Zůstatková cena bude $163\,200 - 81\,600 = 81\,600$ Kč.

$$\text{4.rok odepisování} = \frac{(2 * \text{Zůstatková cena})}{\text{koeficient-počet odepisovaných let}}$$

$$\text{4.rok odepisování} = \frac{(2 * 81\,600)}{6-3} = \frac{163\,200}{3} = 54\,400 \text{ Kč}$$

Z výpočtu vychází, že si pan Novák bude moci ve čtvrtém roce, tedy v roce 2024, uplatnit výši odpisů 54 400 Kč. Zůstatková cena bude $81\,600 - 54\,400 = 27\,200$ Kč.

$$\text{5.rok odepisování} = \frac{(2 * \text{Zůstatková cena})}{\text{koeficient-počet odepisovaných let}}$$

$$\text{5.rok odepisování} = \frac{(2 * 27\,200)}{6-4} = \frac{54\,400}{2} = 27\,200 \text{ Kč}$$

Z výpočtu vychází, že si pan Novák bude moci v pátém roce, tedy v roce 2025, uplatnit výši odpisů 27 200 Kč. Zůstatková cena bude $27\,200 - 27\,200 = 0$ Kč. Zůstatková cena je 0, tedy automobil byl zcela odepsán (viz Tabulka 9).

Rok	Výše odpisu (v letech)	Oprávky	Zůstatková cena (v letech)
2021	68 000 Kč	68 000 Kč	272 000 Kč
2022	108 800 Kč	176 800 Kč	163 200 Kč
2023	81 600 Kč	258 400 Kč	81 600 Kč
2024	54 400 Kč	312 800 Kč	27 200 Kč
2025	27 200 Kč	340 000 Kč	0 Kč

Tabulka 9: Zrychlený odpis automobilu (vlastní zpracování)

2) Rovnoměrný odpis

Při rovnoměrném odpisu ve všech letech používáme stále stejný vzorec, pouze je třeba zpozornět ohledně rozdílné výše koeficientů - u prvního roku odepisování je koeficient 11, v dalších letech pak 22,25.

$$\text{1.rok odepisování} = \frac{\text{vstupní cena} * \text{sazba dle zákona}}{100}$$

$$\text{1.rok odepisování} = \frac{340\,000 * 11}{100} = 37\,400 \text{ Kč}$$

V prvním roce odepisování si bude pan Novák nárokovat výši odpisů, a to 37 400 Kč.

$$\text{2.rok odepisování} = \frac{\text{vstupní cena} * \text{sazba dle zákona}}{100}$$

$$\text{2.rok odepisování} = \frac{340\,000 * 22,25}{100} = 75\,650 \text{ Kč}$$

Ve druhém roce odepisování si bude pan Novák nárokovat výši odpisů, a to 75 650 Kč.

$$\text{3.rok odepisování} = \frac{\text{vstupní cena} * \text{sazba dle zákona}}{100}$$

$$\text{3.rok odepisování} = \frac{340\,000 * 22,25}{100} = 75\,650 \text{ Kč}$$

Ve třetím roce odepisování si bude pan Novák nárokovat výši odpisů, a to 75 650 Kč.

$$\text{4.rok odepisování} = \frac{\text{vstupní cena} * \text{sazba dle zákona}}{100}$$

$$\text{4.rok odepisování} = \frac{340\,000 * 22,25}{100} = 75\,650 \text{ Kč}$$

Ve čtvrtém roce odepisování si bude pan Novák nárokovat výši odpisů, a to 75 650 Kč.

$$\text{5.rok odepisování} = \frac{\text{vstupní cena} * \text{sazba dle zákona}}{100}$$

$$\text{5.rok odepisování} = \frac{340\,000 * 22,25}{100} = 75\,650 \text{ Kč}$$

V pátém roce odepisování si bude pan Novák nárokovat výši odpisů, a to 75 650 Kč.

Tabulka 10 zobrazuje výši odpisů v letech:

Rok	Výše odpisu (v letech)	Oprávky	Zůstatková cena (v letech)
2021	37 400 Kč	37 400 Kč	302 600
2022	75 650 Kč	113 050 Kč	226 950
2023	75 650 Kč	188 700 Kč	151 300
2024	75 650 Kč	264 350 Kč	75 650
2025	75 650 Kč	340 000 Kč	0

Tabulka 10: Rovnoměrný odpis automobilu (vlastní zpracování)

3.2.3 Dílčí základ daně dle §8

Tabulka 11 zobrazuje výpočet základu daně §8.

	Částka
Úrok na podnikatelském účtu	1012 Kč
Celkem	1012 Kč
Dílčí základ daně §8	1012 Kč

Tabulka 11: Příjmy dle §8 (vlastní zpracování)

Příjmy z úroků na běžném účtu pro fyzické osoby se do přiznání nezahrnují, jsou již zdaněny bankou.

3.2.4 Dílčí základ daně dle §9

Tabulka 12 zobrazuje příjmy ponížené o skutečné výdaje pana Nováka za rok 2021 ve zjednodušené formě.

Příjmy a skutečné výdaje	
Příjmy	Částka
Z pronájmu 1/3 domu	100 000 Kč
Celkem	100 000 Kč
Výdaje	42 000 Kč
Celkem	42 000 Kč
Dílčí základ daně §9	58 000 Kč

Tabulka 12: Příjmy a skutečné výdaje dle §9 (vlastní zpracování)

Tabulka 13 zobrazuje příjmy ponížené o paušální výdaje pana Nováka za rok 2021 ve zjednodušené formě.

Příjmy a paušální výdaje	
Příjmy	Částka
Z pronájmu 1/3 domu	100 000 Kč
Celkem	100 000 Kč
Výdaje (30 %)	30 000 Kč
Celkem	30 000 Kč
Dílčí základ daně §9	70 000 Kč

Tabulka 13: Příjmy a paušální výdaje dle §9 (vlastní zpracování)

Pro příjmy z pronájmu platí, že paušální výdaje si může pan Novák maximálně odečíst do výše 600 000 Kč, tuto podmínku pan Novák také splňuje.

Dle výpočtů bude pro pana Nováka daňově výhodnější si uplatnit skutečné výdaje.

3.2.5 Nezdánitelné části základu daně

Pan Novák má dle § 15 ZDP nárok si od základu daně odečíst nezdánitelné položky daně. Do těchto položek můžeme zahrnout bezúplatná plnění (jinými slovy dar), úroky z úvěru na bytové potřeby, příspěvek na penzijní připojištění (doplňkové penzijní spoření nebo transformované penzijní spoření), životní pojištění poplatníka (pouze investiční, ne rizikové), odborové příspěvky, darování krve.

Pan Novák si následně uplatnil:

Dar nemocnici za kalendářní rok 5000 Kč. Výše daru nesmí ale přesáhnout 15 % základu daně.

Pan Novák má sjednané doplňkové penzijní spoření. Za rok zaplatil na konto spoření 30 000 Kč. Od základu daně si lze odečíst maximálně 24 000 Kč, avšak do daňové úlevy může pan Novák zahrnout vše nad 12 000 Kč, tedy 18 000 Kč.

Pan Novák má sjednané investiční životní pojištění. Co se týče daňového zvýhodnění, funguje na stejném principu jako penzijní připojištění.

Pan Novák zaplatil za rok na investiční životní pojištění 18 720 Kč a do daňového zvýhodnění si tedy může uplatnit 6720 Kč.

Pan Novák zaplatil odborové příspěvky ve výši 4500 Kč za kalendářní rok. Maximální odečitatelná částka je 1,5 % základu daně a zároveň nesmí překročit 3000 Kč. Pan Novák překročil maximální výši daru, může tedy dle podmínek uplatnit jen 3000 Kč.

Dále pan Novák daroval krev a za každé darování krve dostal peněžní obnos. Celkově za kalendářní rok jeho příjmy z této kategorie byly 1500 Kč. Pan Novák si může odečíst od základu daně celou částku, protože lze odečíst až 3000 Kč.

Poslední položkou, kterou si pan Novák může odečíst od základu daně, jsou úroky z úvěru, který je určen na bytové potřeby, ale jen do výše 300 000 Kč. Pan Novák zaplatil na úrocích 48 500 Kč, tedy může si odečíst plnou výši.

Tabulka 14 obsahuje položky nezdánitelné části daně, které si pan Novák může uplatnit.

Nezdánitelné části základu daně	
	Částka
Dar nemocnici	5000 Kč
Penzijní připojištění	18 000 Kč
Životní pojištění	6720 Kč
Odborové příspěvky	3000 Kč
Darování krve	1500 Kč
Úroky z úroku na bydlení	48 500 Kč
Celkem	82 720 Kč

Tabulka 14: Nezdánitelní části základu daně (vlastní zpracování)

3.2.6 Slevy na dani a daňová zvýhodnění

Tabulka 15 zobrazuje, jaké slevy a v jaké výši si může pan Novák za rok 2021 uplatnit.

Slevy na dani a daňová zvýhodnění	
	Částka
Na poplatníka	27 840 Kč
Na manželku	24 840 Kč
Za umístění dítěte	4 500 Kč
1. dítě	15 204 Kč
2. dítě	19 404 Kč
3. dítě	24 204 Kč
Celkem	112 992 Kč

Tabulka 15: Výše slev (vlastní zpracování)

4 Vlastní návrh řešení

4.1 Výpočet daňové povinnosti poplatníka

V předešlé kapitole byly vypočteny jednotlivé kroky výpočtů dílčích základů daně pana Nováka. Nyní bude vytvořen výpočet konkrétní daňové povinnosti poplatníka. Při výpočtu bude využita varianta se skutečnými výdaji, s paušálními výdaji anebo kombinace těchto možností. Podklady pro výpočet využijeme ze 3. kapitoly, kde jsou jednotlivé dílčí základy daně vypočteny.

4.1.1 Výpočet pomocí skutečných výdajů

Nejprve bude vypočtena varianta, kde budou uplatněny skutečné výdaje u dílčích základů daně 7 a 9. Pokud pan Novák využije možnosti uplatnění skutečných výdajů, může si od dílčího základu 7 odečíst taky hodnotu odpisů. Tuto možnost pan Novák využil. Následný výpočet je uveden je v následující tabulce (Tabulka 16).

Výpočet daňové povinnosti formou paušálních výdajů		Částka
Dílčí základ daně dle §6		686 400 Kč
Dílčí základ daně dle §7		350 000 Kč
Dílčí základ daně dle §8		1012 Kč
Dílčí základ daně dle §9		58 000 Kč
Základ daně		1 095 412 Kč
	Dar nemocnici	5000 Kč
	Penzijní připojištění	18 000 Kč
	Životní pojištění	6720 Kč

Nezdanitelné části základu daně	Odborové příspěvky	3000 Kč
	Darování krve	1500 Kč
	Úroky z úroku na bydlení	48 500 Kč
Celkem nezdanitelné položky daně		82 720 Kč
Základ daně snížený o nezdanitelné položky		1 012 692 Kč
Základ daně po zaokrouhlení		1 012 600 Kč
Sazba daně		15 %
Vypočtená daň		151 890 Kč
Slevy a daňová zvýhodnění	Sleva na poplatníka	27 840 Kč
	Sleva na manželku	24 840 Kč
	Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204 Kč
	Daňové zvýhodnění na 2. dítě	22 320 Kč
	Daňové zvýhodnění na 3. dítě	27 840 Kč
	Sleva za umístění dítěte	4500 Kč
Celkové slevy a daňová zvýhodnění		122 544 Kč
Daň po odečtení slev a daňových zvýhodnění		29 346 Kč
Daňová povinnost		29 346 Kč

Tabulka 16: Výpočet daňové povinnosti formou skutečných výdajů (vlastní zpracování)

4.1.2 Výpočet pomocí paušálních výdajů

Další možná metoda výpočtu je využití uplatnění paušálních výdajů. U pana Nováka to znamená, že u příjmů ze samostatné výdělečné činnosti je maximální výše 60 %, 30 % je z příjmu pronájmu bytové jednotky. Následný výpočet je uveden v Tabulka 17.

Výpočet daňové povinnosti formou paušálních výdajů		Částka
Dílčí základ daně dle §6		686 400 Kč
Dílčí základ daně dle §7		180 000 Kč
Dílčí základ daně dle §8		1012 Kč
Dílčí základ daně dle §9		70 000 Kč
Základ daně		937 412 Kč
Nezdanitelné části základu daně	Dar nemocnici	5 000 Kč
	Penzijní připojištění	18 000 Kč
	Životní pojištění	6720 Kč
	Odborové příspěvky	3000 Kč
	Darování krve	1500 Kč
	Úroky z úroku na bydlení	48 500 Kč
Celkem nezdanitelné položky daně		82 720 Kč
Základ daně snížený o nezdanitelné položky		854 692 Kč
Základ daně po zaokrouhlení		854 600 Kč
Sazba daně		15 %

Vypočtená daň		128 190 Kč
Slevy a daňová zvýhodnění	Sleva na poplatníka	27 840 Kč
	Sleva na manželku	24 840 Kč
	Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204 Kč
	Daňové zvýhodnění na 2. dítě	22 320 Kč
	Daňové zvýhodnění na 3. dítě	27 840 Kč
	Sleva za umístění dítěte	4500 Kč
Celkové slevy a daňová zvýhodnění		122 544 Kč
Daň po odečtení slev a daňových zvýhodnění		5 646 Kč
Daňová povinnost		5 646 Kč

Tabulka 17: Výpočet daňové povinnosti formou skutečných výdajů (vlastní zpracování)

4.1.3 Výpočet pomocí skutečných výdajů – spolupracující osoba (§7)

Níže uvedená metoda výpočtu využívá uplatnění skutečných výdajů a možnosti spolupracující osoby, kterou v našem případě bude zastávat manželka pana Nováka. Výpočet je zobrazen v následujících tabulkách (Tabulka 18 a Tabulka 19).

Výpočet daňové povinnosti formou paušálních výdajů – pan Novák		
	Částka	
Dílčí základ daně dle §6	686 400 Kč	
Dílčí základ daně dle §7	175 000 Kč	
Dílčí základ daně dle §8	1012 Kč	
Dílčí základ daně dle §9	58 000 Kč	
Základ daně	920 412 Kč	
Nezdanitelné části základu daně	Dar nemocnici	5000 Kč
	Penzijní připojištění	18 000 Kč
	Životní pojištění	6720 Kč
	Odborové příspěvky	3000 Kč
	Darování krve	1500 Kč
	Úroky z úroku na bydlení	48 500 Kč
Celkem nezdanitelné položky daně	82 720 Kč	
Základ daně snížený o nezdanitelné položky	837 692 Kč	
Základ daně po zaokrouhlení	837 600 Kč	
Sazba daně	15 %	

Vypočtená daň		125 640 Kč
Slevy a daňová zvýhodnění	Sleva na poplatníka	27 840 Kč
	Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204 Kč
	Daňové zvýhodnění na 2. dítě	22 320 Kč
	Daňové zvýhodnění na 3. dítě	27 840 Kč
	Sleva za umístění dítěte	4 500 Kč
Celkové slevy a daňová zvýhodnění		97 704 Kč
Daň po odečtení slev a daňových zvýhodnění		27 936 Kč
Daňová povinnost		27 936 Kč

Tabulka 18: Výpočet daňové povinnosti formou skutečných výdajů a spolupracující osoby §7 (vlastní zpracování)

Daňová povinnost paní Novákové	
	Částka
Dílčí základ daně dle §6	0
Dílčí základ daně dle §7	175 000 Kč
Dílčí základ daně dle §8	0
Dílčí základ daně dle §9	0
Dílčí základ daně dle §10	0
Sazba daně	15 %
Vypočtená daň	26 250 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč
Daňová povinnost	0 Kč

Tabulka 19: Výpočet daňové povinnosti manželky pana Nováka §7 (vlastní zpracování)

4.1.4 Výpočet pomocí paušálních výdajů – spolupracující osoba (§7)

V Tabulka 20 a v Tabulka 21 se bude jednat o podobný výpočet jako v předešlé možnosti, akorát zde budou skutečné výdaje nahrazeny výdaji paušálními.

Výpočet daňové povinnosti formou paušálních výdajů – pan Novák		Částka
Dílčí základ daně dle §6		686 400 Kč
Dílčí základ daně dle §7		90 000 Kč
Dílčí základ daně dle §8		1012 Kč
Dílčí základ daně dle §9		70 000 Kč
Základ daně		847 412 Kč
Nezdanitelné části základu daně	Dar nemocnici	5000 Kč
	Penzijní připojištění	18 000 Kč
	Životní pojištění	6 720 Kč
	Odborové příspěvky	3000 Kč
	Darování krve	1500 Kč
	Úroky z úroku na bydlení	48 500 Kč
Celkem nezdanitelné položky daně		82 720 Kč
Základ daně snížený o nezdanitelné položky		764 692 Kč
Základ daně po zaokrouhlení		764 600 Kč
Sazba daně		15 %

Vypočtená daň		114 690 Kč
Slevy a daňová zvýhodnění	Sleva na poplatníka	27 840 Kč
	Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204 Kč
	Daňové zvýhodnění na 2. dítě	22 320 Kč
	Daňové zvýhodnění na 3. dítě	27 840 Kč
	Sleva za umístění dítěte	4 500 Kč
Celkové slevy a daňová zvýhodnění		97 704 Kč
Daň po odečtení slev a daňových zvýhodnění		16 986 Kč
Daňová povinnost		16 986 Kč

Tabulka 20: Výpočet daňové povinnosti formou paušálních výdajů a spolupracující osoby §7 (vlastní zpracování)

Daňová povinnost paní Novákové	
	Částka
Dílčí základ daně dle §6	0
Dílčí základ daně dle §7	90 000 Kč
Dílčí základ daně dle §8	0
Dílčí základ daně dle §9	0
Dílčí základ daně dle §10	0
Sazba daně	15 %
Vypočtená daň	13 500 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč
Daňová povinnost	0 Kč

Tabulka 21: Výpočet daňové povinnosti manželky pana Nováka §7 (vlastní zpracování)

4.1.5 Výpočet pomocí skutečných výdajů – spolupracující osoba (§7 a §9)

Následující metoda výpočtu je využitím uplatnění skutečných výdajů a možnosti spolupracující osoby, která bude zdaňována dle zákona §7 a §9. Výpočet je zobrazen v následujících tabulkách (Tabulka 22 a Tabulka 23).

Výpočet daňové povinnosti formou skutečných výdajů – pan Novák		
	Částka	
Dílčí základ daně dle §6	686 400 Kč	
Dílčí základ daně dle §7	175 000 Kč	
Dílčí základ daně dle §8	1012 Kč	
Dílčí základ daně dle §9	0 Kč	
Základ daně	862 412 Kč	
Nezdanitelné části základu daně	Dar nemocnici	5000 Kč
	Penzijní připojištění	18 000 Kč
	Životní pojištění	6720 Kč
	Odborové příspěvky	3000 Kč
	Darování krve	1500 Kč
	Úroky z úroku na bydlení	48 500 Kč
Celkem nezdanitelné položky daně	82 720 Kč	
Základ daně snížený o nezdanitelné položky	779 692 Kč	
Základ daně po zaokrouhlení	779 600 Kč	

Sazba daně	15 %	
Vypočtená daň	116 940 Kč	
Slevy a daňová zvýhodnění	Sleva na poplatníka	27 840 Kč
	Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204 Kč
	Daňové zvýhodnění na 2. dítě	22 320 Kč
	Daňové zvýhodnění na 3. dítě	27 840 Kč
	Sleva za umístění dítěte	4 500 Kč
Celkové slevy a daňová zvýhodnění	97 704 Kč	
Daň po odečtení slev a daňových zvýhodnění	19 236 Kč	
Daňová povinnost	19 236 Kč	

Tabulka 22: Výpočet daňové povinnosti formou skutečných výdajů a spolupracující osoby §7, §9 (vlastní zpracování)

Daňová povinnost paní Novákové	
	Částka
Dílčí základ daně dle §6	0
Dílčí základ daně dle §7	175 000 Kč
Dílčí základ daně dle §8	0
Dílčí základ daně dle §9	58 000 Kč
Dílčí základ daně dle §10	0
Sazba daně	15 %
Vypočtená daň	34 950 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč
Daňová povinnost	7110 Kč

Tabulka 23: Výpočet daňové povinnosti manželky pana Nováka §7, §9 (vlastní zpracování)

4.1.6 Výpočet pomocí paušálních výdajů – spolupracující osoba (§7 a §9)

Tabulka 24 a Tabulka 25 zobrazuje podobný výpočet jako v předešlé možnosti, v tomto případě však budou skutečné výdaje nahrazeny výdaji paušálními.

Výpočet daňové povinnosti formou paušálních výdajů – pan Novák		Částka
Dílčí základ daně dle §6		686 400 Kč
Dílčí základ daně dle §7		90 000 Kč
Dílčí základ daně dle §8		1012 Kč
Dílčí základ daně dle §9		0 Kč
Základ daně		777 412 Kč
Nezdanitelné části základu daně	Dar nemocnici	5000 Kč
	Penzijní připojištění	18 000 Kč
	Životní pojištění	6720 Kč
	Odborové příspěvky	3000 Kč
	Darování krve	1500 Kč
	Úroky z úroku na bydlení	48 500 Kč
Celkem nezdanitelné položky daně		82 720 Kč
Základ daně snížený o nezdanitelné položky		694 692 Kč
Základ daně po zaokrouhlení		694 600 Kč
Sazba daně		15 %

Vypočtená daň		104 190 Kč
Slevy a daňová zvýhodnění	Sleva na poplatníka	27 840 Kč
	Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204 Kč
	Daňové zvýhodnění na 2. dítě	22 320 Kč
	Daňové zvýhodnění na 3. dítě	27 840 Kč
	Sleva za umístění dítěte	4 500 Kč
Celkové slevy a daňová zvýhodnění		97 704 Kč
Daň po odečtení slev a daňových zvýhodnění		6 486 Kč
Daňová povinnost		6 486 Kč

Tabulka 24: Výpočet daňové povinnosti formou paušálních výdajů a spolupracující osoby §7, §9 (vlastní zpracování)

Daňová povinnost paní Novákové	
	Částka
Dílčí základ daně dle §6	0
Dílčí základ daně dle §7	90 000 Kč
Dílčí základ daně dle §8	0
Dílčí základ daně dle §9	70 000 Kč
Dílčí základ daně dle §10	0
Sazba daně	15 %
Vypočtená daň	24 000 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč
Daňová povinnost	0 Kč

Tabulka 25: Výpočet daňové povinnosti manželky pana Nováka §7, §9 (vlastní zpracování)

4.1.7 Výpočet pomocí skutečných výdajů – spolupracující osoba (§9)

Předposlední metoda výpočtu je využitím uplatnění skutečných výdajů a možnosti spolupracující osoby, která bude zdaňována dle zákona §9. Výpočet je zobrazen v následujících tabulkách (Tabulka 26 a Tabulka 27).

Výpočet daňové povinnosti formou skutečných výdajů – pan Novák		Částka
Dílčí základ daně dle §6		686 400 Kč
Dílčí základ daně dle §7		350 000 Kč
Dílčí základ daně dle §8		1012 Kč
Dílčí základ daně dle §9		0 Kč
Základ daně		1 037 412 Kč
Nezdanitelné části základu daně	Dar nemocnici	5000 Kč
	Penzijní připojištění	18 000 Kč
	Životní pojištění	6720 Kč
	Odborové příspěvky	3000 Kč
	Darování krve	1500 Kč
	Úroky z úroku na bydlení	48 500 Kč
Celkem nezdanitelné položky daně		82 720 Kč
Základ daně snížený o nezdanitelné položky		954 692 Kč
Základ daně po zaokrouhlení		954 600 Kč
Sazba daně		15 %

Vypočtená daň		143 190 Kč
Slevy a daňová zvýhodnění	Sleva na poplatníka	27 840 Kč
	Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204 Kč
	Daňové zvýhodnění na 2. dítě	22 320 Kč
	Daňové zvýhodnění na 3. dítě	27 840 Kč
	Sleva za umístění dítěte	4500 Kč
Celkové slevy a daňová zvýhodnění		97 704 Kč
Daň po odečtení slev a daňových zvýhodnění		45 486 Kč
Daňová povinnost		45 486 Kč

Tabulka 26: Výpočet daňové povinnosti formou skutečných výdajů a spolupracující osoby §9 (vlastní zpracování)

Daňová povinnost paní Novákové	
	Částka
Dílčí základ daně dle §6	0
Dílčí základ daně dle §7	0
Dílčí základ daně dle §8	0
Dílčí základ daně dle §9	58 000 Kč
Dílčí základ daně dle §10	0
Sazba daně	15 %
Vypočtená daň	8700 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč
Daňová povinnost	0 Kč

Tabulka 27: Výpočet daňové povinnosti manželky pana Nováka §9 (vlastní zpracování)

4.1.8 Výpočet pomocí paušálních výdajů – spolupracující osoba (§9)

Tabulka 28 a Tabulka 29 zobrazují podobný výpočet jako v předešlé možnosti; v tomto případě však budou skutečné výdaje nahrazeny výdaji paušálními.

Výpočet daňové povinnosti formou paušálních výdajů		Částka
Dílčí základ daně dle §6		686 400 Kč
Dílčí základ daně dle §7		180 000 Kč
Dílčí základ daně dle §8		1012 Kč
Dílčí základ daně dle §9		0 Kč
Základ daně		867 412 Kč
Nezdanitelné části základu daně	Dar nemocnici	5000 Kč
	Penzijní připojištění	18 000 Kč
	Životní pojištění	6720 Kč
	Odborové příspěvky	3000 Kč
	Darování krve	1500 Kč
	Úroky z úroku na bydlení	48 500 Kč
Celkem nezdanitelné položky daně		82 720 Kč
Základ daně snížený o nezdanitelné položky		784 692 Kč
Základ daně po zaokrouhlení		784 600 Kč
Sazba daně		15 %

Vypočtená daň		117 690 Kč
Slevy a daňová zvýhodnění	Sleva na poplatníka	27 840 Kč
	Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204 Kč
	Daňové zvýhodnění na 2. dítě	22 320 Kč
	Daňové zvýhodnění na 3. dítě	27 840 Kč
	Sleva za umístění dítěte	4 500 Kč
Celkové slevy a daňová zvýhodnění		97 704 Kč
Daň po odečtení slev a daňových zvýhodnění		19 986 Kč
Daňová povinnost		19 986 Kč

Tabulka 28: Výpočet daňové povinnosti formou paušálních výdajů a spolupracující osoby §9 (vlastní zpracování)

Daňová povinnost paní Novákové	
	Částka
Dílčí základ daně dle §6	0
Dílčí základ daně dle §7	0
Dílčí základ daně dle §8	0
Dílčí základ daně dle §9	70 000 Kč
Dílčí základ daně dle §10	0
Sazba daně	15 %
Vypočtená daň	10 500 Kč
Sleva na poplatníka	27 840 Kč
Daňová povinnost	0 Kč

Tabulka 29: Výpočet daňové povinnosti manželky pana Nováka §9 (vlastní zpracování)

4.2 Porovnání variant

Aby byly jednotlivé varianty jednoduše porovnatelné, zanesli jsme výsledky do Tabulka 30 a Tabulka 31, kde vyjde najevo nejvýhodnější varianta pro pana Nováka a jeho manželku.

Varianta	Druh výdajů	§6	§7	§8	§9	Daňová povinnost
1.	Skutečné	686 400,-	350 000,-	1012,-	58 000,-	29 346,-
2.	Paušální	686 400,-	180 000,-	1012,-	70 000,-	5 646,-
3.	Skutečné	686 400,-	175 000,-	1012,-	58 000,-	27 936,-
4.	Paušální	686 400,-	90 000,-	1012,-	70 000,-	16 986,-
5.	Skutečné	686 400,-	175 000,-	1012,-	0,-	19 236,-
6.	Paušální	686 400,-	90 000,-	1012,-	0,-	6486,-
7.	Skutečné	686 400,-	350 000,-	1012,-	0,-	45 486,-
8.	Paušální	686 400,-	180 000,-	1012,-	0,-	19 986,-

Tabulka 30: Porovnání jednotlivých možností zdanění fyzické osoby pana Nováka (vlastní zpracování)

Varianta	Druh výdajů	§6	§7	§8	§9	Daňová povinnost
1.	Skutečné	0,-	350 000,-	0,-	0,-	0,-
2.	Paušální	0,-	180 000,-	0,-	0,-	0,-
3.	Skutečné	0,-	175 000,-	0,-	58 000,-	7110,-
4.	Paušální	0,-	90 000,-	0,-	70 000,-	0,-
5.	Skutečné	0,-	0,-	0,-	58 000,-	0,-
6.	Paušální	0,-	0,-	0,-	70 000,-	0,-

Tabulka 31: Porovnání jednotlivých možností zdanění fyzické osoby paní Novákové (vlastní zpracování)

4.3 Zhodnocení variant

V první variantě byly využity skutečné výdaje, kde vyšla daňová povinnost panu Novákovi 29 346 Kč před odečtením zaplacených záloh. Tato varianta by nepřinesla panu Novákovi potřebnou daňovou optimalizaci.

Ve druhé variantě bylo využito možnosti paušálních výdajů, kdy daňová povinnost před odečtením záloh na daň z příjmů vychází 5 646 Kč. Tato varianta by přinesla panu Novákovi potřebnou daňovou optimalizaci. Jedná se o nejvýhodnější variantu výpočtu.

Třetí varianta, kde bylo využito možnosti skutečných výdajů a spolupracující osoby, dospěla k daňové povinnosti před odečtením záloh 27 936 Kč. Tato varianta by nepřinesla panu Novákovi potřebnou daňovou optimalizaci. Pro paní Novákovou v této variantě vychází 0 Kč.

U čtvrté varianty, kde bylo využito možnosti paušálních výdajů a spolupracující osoby, byla daňová povinnost před odečtením záloh 16 986 Kč. Ani tato metoda by však vzhledem k ostatním variantám nepřinesla Novákovi potřebnou daňovou optimalizaci. Pro paní Novákovou v této variantě vychází 0 Kč.

Pátá varianta, kde bylo využito možnosti skutečných výdajů a spolupracující osoby, přinesla daňovou povinnost před odečtením záloh 19 236 Kč. Ani tato metoda nepřinese potřebnou daňovou optimalizaci pro pana Nováka. Pro paní Novákovou v této variantě vychází 7110 Kč.

V šesté variantě bylo využito možnosti paušálních výdajů a spolupracující osoby, zde daňová povinnost před odečtením záloh byla 6 486 Kč. Tato metoda by přinesla potřebnou daňovou optimalizaci pro pana Nováka. Pro paní Novákovou v této variantě vychází 0 Kč.

Sedmá varianta – zde bylo využito možnosti skutečných výdajů a spolupracující osoby a daňová povinnost před odečtením záloh byla 45 486 Kč. Tato metoda by nepřinesla potřebnou daňovou optimalizaci pro pana Nováka a pro paní Novákovou v této variantě vychází 0 Kč. Tato varianta ze všech variant vychází nejhůře.

Osmá varianta, kde bylo využito možnosti paušálních výdajů a spolupracující osoby, přinesla daňovou povinnost před odečtením záloh 19 986 Kč; tato metoda by vytvořila potřebnou daňovou optimalizaci pro pana Nováka, ale né nejvýhodnější Pro paní Novákovou v této variantě vychází 0 Kč.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce byla co nejvýhodnější optimalizace zdanění navržené fiktivní fyzické osoby. Tedy aby i přes nadprůměrné příjmy daného modelového jedince byla jeho daňová povinnost co nejnižší. V první části bakalářské práce byly teoreticky vysvětleny základní pojmy, které jsou pro danou problematiku klíčové. Práce byla vypracována dle platné legislativy České republiky; prameny, které byly použity v první části, pocházejí z odborné literatury.

Ve druhé části bakalářské práce se věnuji možnosti dotačních programů, které byly spuštěny na základě pandemie Covid-19. Tyto zdroje opět pocházely z odborné literatury, a to výhradně z publikací Ministerstva práce a sociálních věcí.

Třetí část, která se nazývá Analýza současného stavu, představuje modelovou situaci, v níž se ocitla fiktivní fyzická osoba; uvádíme i různé parametry danou situaci ovlivňující. Zde jsou rozebrány jednotlivé paragrafy zákona, ze kterých plynuly poplatníkovi příjmy. Na konci každého paragrafu tohoto zákona jsou provedeny výpočty různých výšin základu daně, pokud to legislativa umožňuje. Následně byly do tabulky zapsány nezdanitelné částky daně, které si může fiktivní poplatník uplatňovat, a totéž bylo provedeno se slevami a daňovými zvýhodněními.

V poslední části se zabýváme výpočtem jednotlivých možností. Ke každé variantě je připsán jednoduchý teoretický úvod a výsledky jsou zapsané v tabulce. Zde došlo ke zhodnocení jednotlivých možností výpočtů daňové povinnosti. Nejvýhodnější varianta byla ta, kdy poplatník uplatňoval paušální výdaje v §7 a §9. Tato varianta má ještě jednu výhodu, že pan Novák nemusí vést účetní agendu. Právě tuto konkrétní variantu považuji za konečné řešení mé bakalářské práce a v příloze práce bude dle této varianty vypracováno daňové přiznání.

Bibliografie

1. zakonyprolidi.cz. Zákon č. 280/2009 Sb. *www.zakonyprolidi.cz*. [Online] 3. Zář 2009. [Citace: 6. Listopad 2021.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-280>.
2. dan z příjmu fyzických osob obecn informace. *www.financnisprava.cz*. [Online] finanční správa, 3. leden 2020. [Citace: 6. listopad 2021.] <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby/obecne-informace>.
3. *Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění*. financí, Ministerstvo. 2. vydání studijního materiálu, Praha : Ministerstvo financí, 2020, Sv. Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor.
4. Moneus.cz. [Online] 1. Leden 2021. [Citace: 16. Leden 2022.] <https://www.moneus.cz/odpocet-uroku-z-hypotecnich-uveru-od-1-ledna-2021/>.
5. zakonyprolidi.cz. Zákon č. 586/1992. *www.zakonyprolidi.cz*. [Online] www.zakonyprolidi.cz, 1. Leden 1993. [Citace: 13. Listopad 2021.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586?text=vzd%C4%9BI%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD>.
6. zivnostnik.cz. Odčitatelné položky od základu daně z příjmů. *www.zivnostnik.cz*. [Online] www.zivnostnik.cz, 31. březen 2021. [Citace: 13. Listopad 2021.] https://www.zivnostnik.cz/33/odcitatelne-polozky-od-zakladu-dane-z-prijmu-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EIRHge_8mMLuPFRJG7huMNQ/.
7. *Pokyny k vyplnění přiznání k dani z příjmů fyzických osob 2020*. správa, finanční. Praha : Ministerstvo financí, 2020.
8. finance.cz. Zrušení solidární daně: Kdo bude odvádět 23% daň z příjmů? [Online] 9. únor 2021. [Citace: 29. prosinec 2021.] <https://www.finance.cz/535624-dan-z-prijmu-23-procent/>.
9. Spolupracující osoba – co a jak lze či nelze rozdělit. *portal.pohoda*. [Online] 16. duben 2021. [Citace: 13. duben 2022.] <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/spolupracujici-osoba-%E2%80%93-co-a-jak-lze-ci-nelze-rozde/>.
10. portal.pohoda.cz. Někdy musí i zaměstnanec podat daňové přiznání. *www.portal.pohoda.cz*. [Online] 4. březen 2020. [Citace: 13. Listopad 2021.] <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/nekdy-musi-i-zamestnanec-podat-danove-priznani/>.
11. migrace.com. POVINNOSTI ZAMĚSTNAVATELE A ODVODY. *migrace.com*. [Online] migrace.com. [Citace: 13. Listopad 2021.] <https://www.migrace.com/cs/poradna/informace-pro-cizince/cizinci-ze-zemi-mimo-eu/pracovni-pomer/zamestnani-mimo-eu-odvody>.
12. neotax.eu. Kdy musím platit zálohy na daň z příjmu fyzických osob? *neotax.eu*. [Online] 12. duben 2021. [Citace: 29. prosinec 2021.] <https://neotax.eu/cs/blog//kdy-musim-platit-zalohy-na-dan-z-prijmu-fyzickych-osob>.

13. ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. *Antivirus - podpora zaměstnanosti*. [Online] Listopad 2021. [Citace: 12. Prosinec 2021.] <https://www.mpsv.cz/antivirus>.

14. ŘR, Ministerstvo financí. *COVID – Nepokryté náklady*. [Online] 22. Listopad 2021. [Citace: 12. Prosinec 2021.] <https://covid.gov.cz/situace/kompence/covid-nepokryte-naklady>.

15. zdravotnictví, Ministerstvo. Kompenzační bonus pro OSVČ, DPP, DPČ a společníky malých s.r.o. (podzim 2021). *Covid Portál*. [Online] 15. prosinec 2021. [Citace: 19. prosinec 2021.] <https://covid.gov.cz/situace/kompence/kompencacni-bonus-pro-osvc-dpp-dpc-spolecniky-malych-sro-podzim-2021>.

16. podnikatel.cz. [Online] 7. Prosinec 2020. [Citace: 16. Leden 2022.] <https://www.podnikatel.cz/clanky/nova-pausalni-dan-2021-otazky-a-odpovedi/>.

Seznam Tabulek

Tabulka 1: Konstrukce daně z příjmů FO (převzato a upraveno z (6))	22
Tabulka 2: Slevy na invaliditu (převzato z (6))	24
Tabulka 3: Slevy na dítě (převzato z (13))	25
Tabulka 4: Příjmy dle §6 (vlastní zpracování).....	37
Tabulka 5: Příjmy a skutečné výdaje dle §7 (vlastní zpracování)	38
Tabulka 6: Příjmy se spolupracující osobou a skutečné výdaje (vlastní zpracování)	39
Tabulka 7: Příjmy a paušální výdaje dle §7 (vlastní zpracování).....	39
Tabulka 8: Příjmy se spolupracující osobou a paušální výdaje (vlastní zpracování)	40
Tabulka 9: Zrychlený odpis automobilu (vlastní zpracování)	43
Tabulka 10: Rovnoměrný odpis automobilu (vlastní zpracování).....	45
Tabulka 11: Příjmy dle §8 (vlastní zpracování).....	45
Tabulka 12: Příjmy a skutečné výdaje dle §9 (vlastní zpracování)	46
Tabulka 13: Příjmy a paušální výdaje dle §9 (vlastní zpracování).....	46
Tabulka 14: Nezdánitelní části základu daně (vlastní zpracování).....	48
Tabulka 15: Výše slev (vlastní zpracování).....	49
Tabulka 16: Výpočet daňové povinnosti formou skutečných výdajů (vlastní zpracování)	51
Tabulka 17: Výpočet daňové povinnosti formou skutečných výdajů (vlastní zpracování)	53
Tabulka 18: Výpočet daňové povinnosti formou skutečných výdajů a spolupracující osoby §7 (vlastní zpracování)	55

Tabulka 19: Výpočet daňové povinnosti manželky pana Nováka §7 (vlastní zpracování)	56
Tabulka 20: Výpočet daňové povinnosti formou paušálních výdajů a spolupracující osoby §7 (vlastní zpracování)	58
Tabulka 21: Výpočet daňové povinnosti manželky pana Nováka §7 (vlastní zpracování)	59
Tabulka 22: Výpočet daňové povinnosti formou skutečných výdajů a spolupracující osoby §7, §9 (vlastní zpracování)	61
Tabulka 23: Výpočet daňové povinnosti manželky pana Nováka §7, §9 (vlastní zpracování)	62
Tabulka 24: Výpočet daňové povinnosti formou paušálních výdajů a spolupracující osoby §7, §9 (vlastní zpracování)	64
Tabulka 25: Výpočet daňové povinnosti manželky pana Nováka §7, §9 (vlastní zpracování)	65
Tabulka 26: Výpočet daňové povinnosti formou skutečných výdajů a spolupracující osoby §9 (vlastní zpracování)	67
Tabulka 27: Výpočet daňové povinnosti manželky pana Nováka §9 (vlastní zpracování)	68
Tabulka 28: Výpočet daňové povinnosti formou paušálních výdajů a spolupracující osoby §9 (vlastní zpracování)	70
Tabulka 29: Výpočet daňové povinnosti manželky pana Nováka §9 (vlastní zpracování)	71
Tabulka 30: Porovnání jednotlivých možností zdanění fyzické osoby pana Nováka (vlastní zpracování)	72

Tabulka 31: Porovnání jednotlivých možností zdanění fyzické osoby paní Novákové (vlastní zpracování).....	73
--	----

Seznam Obrázků

Obrázek 1: Rozdělení daňového subjektu (vlastní zpracování).....	14
--	----

Použité zkratky

ZDP	Zákon o dani příjmů
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
DPP	Dohoda o provedení práce
DPČ	Dohoda o provedení činnosti